

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ: **ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК** (други страни језик)

РАЗРЕД: **ОСМИ** (трећа година учења)

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: **2**

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: **72**

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Омогућавање развијања језичке компетенције ученика, што представља централни и незамјењиви аспект учења страног језика, посебно развијање комуникацијских способности ученика;
- Боље упознавање ученика са њиховом културом, научити их да је цијене, али и да разумију и поштују друге културе;
- Омогућавање свим ученицима да уживају у учењу, да буду мотивисани за учење, да науче размишљати, те да се оспособе за даље учешће у самосталном или групном учењу, раду или обуци;
- Припремање ученика за ефикасно и одговорно учешће у друштву, развијајући њихов позитиван став према културалним, вјерским и другим различитостима које су присутне у њиховом друштву, развијајући на тај начин коректно и праведно друштво, које ће да вреднује такве различитости;
- Омогућавање ученицима да развију самопоуздање и самопоштовање, чиме стварају претпоставке за срећнији живот испуњен задовољством;
- Развијање и подстицање радозналост, креативност и самосталност ученика;
- Подстицање лијепог понашања у школи и на јавним мјестима, као и у кругу њихових породица;
- Развијање способности ученика да пажљиво слушају и цијене мишљење других;
- Развијање љубави према природи и еколошке свијести;
- Развијање принципа хуманог односа између полова;
- Развијање способност критичког мишљења, аргументовања властитих ставова и рјешавања проблема;
- Омогућити континуитет и повезаност учења, језичких вјештина на страном језику пратећи кривуљу когнитивног развоја дјете.

ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИ САДРЖАЈ

Ученици ће учити језик и проширивати свој вокабулар ослањајући се на знање стечено кроз учење других наставних предмета, а у оквиру датих тема.

ИНТЕРКУЛТУРАЛНЕ ВЈЕШТИНЕ

Ученици ће (се):

- упознавати са сличностима и различикама између њихове земље и земаља француског говорног подручја на подручју културе, едукације, слободног времена ученика, начина живљења, а у оквиру датих тема;
- навикавати да се учтиво понашају у комуникацији са припадницима културе о којој уче;
- учити да комуницирају и да се понашају у свакодневним ситуацијама на начин који је природан за културу земље чији језик уче, обраћајући посебну пажњу на односе међу људима при непосредном контакту, комуникацији, на оно што ученике интересује, итд.;
- научити да поштују традицију, обичаје, навике других људи, итд.
- развијати свијест о франкофоном мултикултурализму.

УЧЕЊЕ КАКО ТРЕБА УЧИТИ

Ученици ће учити да:

- буду одговорни и активни када уче језик;
- користе различите методе и стратегије учења типичне за учење језика;
- надограђују знање коришћењем различитих метода, као што је парафразирање;
- користе информационе технологије код учења језика;

- оцјењују своје активности и активности својих другова из одјељења, као и ниво свог и њиховог знања у односу на постављене циљеве и, ако је потребно, мијењају стратегије учења;
- користе самостално уџбенике, рјечнике и друге приручнике.

САДРЖАЈИ И ИСХОДИ ПРОГРАМА

Тема	Садржаји
Спорт и здравље	Врсте спорта, спорт у школи, спорт у слободно вријеме, утицај спорта на здравље, дијелови тијела (проширено), представљање неког француског спортисте или спортске манифестације
Лични опис	Врлине и мане, карактерне особине
Одмор и забава	Врсте музике, врсте инструмената, музички укуси младих код нас и у Француској
Храна и пиће	Јело и пиће, количина, намирнице, ресторан, рецепти, прибор за јело
Односи са другима	Fait divers, хронологија догађаја

У табели није дат оквирни број часова за реализацију одређене теме. Наставник ће приликом планирања и припремања за наставни процес, узимајући у обзир факторе попут нивоа постигнућа ученика, нивоа сложености наставне теме и слично, одредити број часова који је потребан за реализацију појединих садржаја у оквиру неке теме. Преостали часови су предвиђени за писане провјере постигнућа. У току првог полугодишта потребно је реализовати један ЗОТ и један школски писмени задатак и у току другог полугодишта потребно је реализовати један ЗОТ и један школски писмени задатак. Поред наведених, наставник планира и реализује и друге врсте писаних провјера постигнућа. Предложене теме су обавезни дио садржаја Наставног програма, али немају обавезујући карактер што се тиче редослиједа наставних цјелина нити повезивања поједине тематике с предложеним језичким структурама, тј. не треба их схватити као градиво предвиђено за једну лекцију у уџбенику.

Исходи учења	Садржаји програма /Појмови	Корелација са другим наставним предметима
<p>Ученици ће моћи да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – изразе количину намирница; – изразе неопходност и потребу; – наруче храну у ресторану; – разумију једноставне рецепте; – испричају догађајај у прошлости; – траже мишљење у вези са темама и изразе слагање и неслагање; – опишу карактерне особине; – пореде људе, предмете. <p>РЕЦЕПЦИЈА</p> <p>а) СЛУШАЊЕ И РЕАГОВАЊЕ</p> <p>– Ученици ће моћи да разумију једноставну усмену поруку исказану савременим језиком, не дужу од 3 до 4 минута и то на нивоу глобалног разумијевања (основно обавјештење из поруке), на нивоу селективног</p>	<p>Ученици ће понављати и/или учити:</p> <p>Именице Број именица Род именица Бројиве и небројиве именице</p> <p>Детерминанте испред именица Одређени и неодређени члан Сажети члан са приједлогом à и de Присвојне придјеве Показне придјеве Упитне придјеве (quel, quelle, quels, quelles) Бројеве (од 1 до 500) Редне бројеве (од 1 до 40) Партитивни члан Партитивно <i>DE</i></p>	<p>Корелација са предметима који се изучавају у трећој тријади основне школе. Знања која се стичу у оквиру ових предмета доприносе бољем и успјешнијем развијању постигнућа и вјештина у области изучавања страног језика</p>

<p>разумијевања (проналажење тражене информације). Разумијевање треба да се односи на различите врсте усмених порука (обавјештења са разгласа на станици, аеродрому, у супермаркету или у школи). Ученици ће моћи да разумију и реагују на одговарајући начин на усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу (позив на групну активност, заповијест, упутство, догађај из непосредне прошлости, планови за блиску будућност, свакодневне активности, жеље и избори, итд.). Ученици ће да реагују:</p> <ul style="list-style-type: none"> – давањем кратких и нешто дужих одговора; – уочавањем опште и посебне информације; – спајањем питања и одговарајућих одговора, те спајањем колона; – предвиђањем основног садржаја текста; – испуњавањем празнина и табела; – рјешавањем задатака: тачно/нетачно, вишеструког избора. <p>б) ЧИТАЊЕ И РЕАГОВАЊЕ Ученици ће моћи да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разумију краће текстове (до 200 речи), који садрже већи проценат познатих језичких елемената, интернационализма, структуралних и лексичких, а чији садржај је у складу са развојним и сазнајним карактеристикама, искуством и интересовањима ученика ; – разумију и адекватно интерпретирају садржај илустрованих текстова (стрипове, ТВ програм, биоскопски програм, ред вожње, информације на јавним мјестима итд.) користећи језичке елементе предвиђене наставним програмом; – проналазе и издвајају предвидљиве информације у текстовима из свакодневног окружења (писма, краћи новински чланци, упутства о употреби, огласи, плакати, каталози); – изводе закључке о могућем 	<p>Придјеве Описне (род и број) Поређење придјева-компаратив и суперлатив</p> <p>Замјенице Личне замјенице (наглашене и ненаглашене) Релативне замјенице <i>qui, que, où</i> Прилошке замјенице <i>en</i> и у Личне замјенице у функцији директног објекта <i>le, la, l', les</i></p> <p>Глаголске начине и времена Презент глагола на –ER Презент неправилних глагола: <i>avoir, être, aller, faire, partir, pouvoir, vouloir, devoir, savoir, connaître, mettre, prendre, venir</i> Passé composé Кондиционал глагола <i>vouloir</i> у 1. лицу једнине и 1. лицу множине Кондиционал глагола <i>devoir</i> у 2. лицу једнине Императив (2. лице једнине, 1. и 2. лице множине) Повратни глаголи у презенту Униперсонални глаголи и конструкције у презенту (<i>il pleut, il neige, il fait beau/ il faut + infinitif, il y a</i>) Passé récent, future proche, présent progressif Futur simple (глаголе <i>avoir, être, aller</i>, глаголи на –er)</p> <p>Изразе <i>Avoir faim, avoir soif, avoir besoin</i></p> <p>Презентативе <i>C' est/ Ce sont il y a, il n'y a pas Voici, voilà</i></p> <p>Прилоге <i>Beaucoup, peu, assez, trop, près, loin, hier, avant-hier, demain, après-demain</i></p>	
---	--	--

<p>значењу непознатих ријечи ослањајући се на општи смисао текста са темом из свакодневног живота;</p> <ul style="list-style-type: none"> – разумију краће текстове у вези са градивом других предмета, ослањајући се на општи смисао текста и претходно стечена знања. <p>Ученици ће реаговати :</p> <ul style="list-style-type: none"> – уочавањем опште или посебне информације; – предвиђањем садржаја или суштине текста; – рјешавањем задатака: тачно/нетачно, вишеструког избора и отворених питања. <p>ПРОДУКЦИЈА</p> <p>а) ГОВОР</p> <p>Ученици ће моћи да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – учествују у једноставним разговорима и дискусијама из свакодневног живота (нпр. изражавајући слагање и неслагање, уз образложење); – учествују у активностима у којима играју по улогама; – раде заједнички на пројекту, рјешавајући проблем како би поднијели извјештај о резултатима; – изражавају мишљење у вези са датом темом, при чему ће навести предности и лоше стране онога што образлажу; – препричавају причу, догађај или несрећан случај; – одрже усмену презентацију која се заснива на претходном читању, слушању, проведеном истраживању или интервјуисању; – учествују у комуникацији и поштују социокултурне норме комуникације (траже ријеч, не прекидају саговорника, пажљиво слушају друге, итд.); – одговоре на ограничен број непосредних питања која се надовезују уз могућност да му се понове и пружи помоћ при формулисању одговора. <p>Б) ПИСАЊЕ</p> <p>Ученици ће моћи да:</p>	<p>Приједлоге <i>De, à, sur, sous, dans, devant, derrière</i> Приједлози испред имена земаља Приједлози испред превозних средстава Locutions prépositionnelles de lieu (<i>au fond de, au milieu de, au centre de, en face de</i>)</p> <p>Везнике <i>Et, mais, ou, parce que, car</i></p> <p>Реченица Ред ријечи у простој реченици Негација (<i>ne.....pas, ne....jamais, ne....rien</i>) Питање постављено интонацијом и помоћу структуре <i>est-ce que</i> Парцијално питање са упитним ријечима <i>qui, où, quand, comment, pourquoi</i></p>	
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> – пишу краће текстове (до 80 ријечи) чију кохерентност и кохезију постижу користећи познате језичке елементе у вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем; – записују кључне информације и препричавају оно што су видјели, доживјели, чули или прочитали; – користе писање за изражавање сопствених потреба и интересовања (шаљу личне поруке, честитке, користе електронску пошту, пишу лична писма и сл.). 		
---	--	--

ДИДАКТИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ - СМЈЕРНИЦЕ ЗА НАСТАВНИКЕ

Настава француског језика у основној школи је усмјерена на когнитивно учење. Приликом реализације наставног процеса паралелно се развијају и усмена и писана комуникација. То значи да се пажња подједнако посвећује развоју свих језичких вјештина: слушању и читању у оквиру разумијевања, говорној интеракцији и продукцији, писању и њима се приступа на интегрисан и индивидуалан начин.

Програм другог страног језика намијењен је образовању и васпитању у основној школи. Осми разред представља понављање и утврђивање основних језичких, граматичких структура које су обрађиване током протеклих година учења другог страног језика уз одређено циклично понављање и проширивање.

У реализацији наставног процеса, у средишту пажње је ученик и процес учења. Наставник није више једини извор знања, него је, у складу са методолошким постулатима, модел и треба да упућује ученике да користе разне изворе знања и како да уче.

Атмосфера на часу треба да буде пријатна и радна, јер таква атмосфера дјелује подстицајно на ученике. Код ученика треба развијати демократске и емпатичке особине. Наставник треба да развија код ученика самопоуздање и независност, кооперативност, колаборативност, културу дијалога, толерантност, разумијевање и уважавање различитости, мултикултуралности и плурилингвализма.

У наставном процесу, матерњи језик треба користити што је мање могуће, тј. само у ситуацијама када је то крајње неопходно.

Наставник треба да води рачуна да наставу реализује тако да је прилагођена различитим нивоима постигнућа ученика у одјељењу, као и различитим стиловима учења.

Приликом припремања за наставни процес и у његовој реализацији, наставници треба да користе разноврсне и савремене: методе (метода демонстрације, илустрације, рада са текстом, разговора, рјешавања проблема, итд.), облике рада (рад у пару, рад у групи, индивидуални рад, итд.), типове задатака и расположива наставна средства (CD-плејер и компакт дискови са снимљеним аудио материјалом, видео бим, постери, рјечници, итд.) што омогућава ученицима да увјежбају и што боље усвоје презентоване садржаје тј. развијање и унапређење језичких компетенција. Наставник треба да подстиче ученике да активно учествују у самом наставном процесу тако што ће им омогућити да и они генеришу неке од додатних материјала који се користе на часу.

Слушање и разумијевање

Наставник треба да користи што разноврсније снимљене прилагођене материјале за слушање с циљем оспособљавања ученика да разумије природан говор и различите дијалекте стандардног говорног језика.

Читање и разумијевање

За развијање ове вјештине треба користити разноврсне изворне прилагођене текстове уз кориштење одговарајуће технике читања. Разумијевање текста се може провјеравати за вријеме или након читања. За провјеравање разумијевања прочитаног текста треба користити разноврсне вјежбе типа допуњавања, повезивања, избора понуђеног одговора, одговора на питање и сл.

За ове двије вјештине је потребно истаћи да ученици не морају разумјети цијели текст од ријечи до ријечи, али је потребно да разумију текст у глобалу и идентификују потребну информацију у тексту.

Говор

Препоручују се активности дијалогског или монологског типа. Посебну пажњу треба посветити дијалозима који су веома заступљени у уџбеницима. Пожељно је да у активностима учествује што више ученика (рад у пару/групи). Пошто се ради о свакодневним темама и дијалозима којима се симулирају свакодневне говорне ситуације, треба омогућити ученицима да говоре из властите перспективе и износе властита искуства, а не да само глуме личности из уџбеника, јер ће их то више мотивисати за рад. За монологско изражавање може се тражити од ученика да причају о неким личним стварима, нпр. да извјештавају о томе шта су радили, пореде људе и предмете. Важно је створити опуштену атмосферу гдје неће бити страха од грешака, критике, кажњавања или слабих оцјена. Ученике треба охрабривати да говоре на француском језику без обзира што ће бити грешака. Оне су неминовне, јер француски језик за њих представља страни језик. При томе треба биљежити грешке које су карактеристичне за читаву групу, а онда циљаним вјежбама радити на отклањању тих грешака.

Писање

За развијање ове вјештине може се користити писање на задату тему или писање на слободну тему. Ученицима треба указати на важност самог процеса писања и писаног изражавања. Писани текст треба да има одговарајућу форму, лексику, те граматичку, правописну, и интерпункцијску тачност. Осим приступа писању као производу, може се почети уводити и приступ писању као процесу, уз повезивање писања са другим језичким вјештинама.

У настави француског језика, за учење граматичких структура препоручује се индуктивни приступ. Ученици, из низа предочених примјера, идентификују језичке структуре и уоче правила која касније примјењују у пракси.

Грамматичке структуре се уводе постепено и примјењују на великом броју вјежбања базираних на реалним ситуацијама. Понављање већ познатих структура омогућава да ученици утврде оне дијелове које нису најбоље савладали у претходном периоду. Познавање граматичких правила није циљ наставе француског језика, не треба тражити да их ученици репродукују ако их правилно употребљавају.

Лексика је један од битних елемената у учењу страног језика. За објашњавање нове лексике, наставници треба да користе контекстуални приступ. Ученике треба подстицати на усвајање парадигми ријечи и колокација коришћењем савремених приступа настави лексике, нпр. креирањем мапа ума или мрежа.

Код исправљања грешака, наставник треба да буде обазрив. Ученике не треба прекидати због грешака које праве у току усменог излагања. Наставник треба да укаже на њих по завршетку излагања или да се користи методом тзв. корективне повратне информације. У писаним радовима, наставник треба да означи врсту грешке. Када је то могуће, треба пружити прилику ученицима да сами исправе своје грешке.

Приликом објашњавања граматичких садржаја наставници треба да сведу употребу сложене терминологије (метајезика) на минимум. Препоручује се писано и усмено тестирање усвојености вокабулара и граматике у контексту, а не директним испитивањем значења ријечи и знања граматичких правила.

Домаћи рад, као наставак рада у школи, омогућава ученику континуитет у усвајању презентованог градива.

Пројекти

Израда пројеката је веома корисна за ученике у настави француског језика. Оваква активност омогућава развијање самосталности и одговорности код ученика. Пројектни задатак треба да је јасно дефинисан, са детаљним упутством за израду и прилагођен способностима ученика. Ученици могу реализовати пројектни задатак индивидуално, у пару или у групи (што зависи од плана рада наставника и договора између ученика и наставника). Завршетак рада на пројекту представљају презентације које ученик/пар/група реализују на часу. Презентације могу бити разноврсне - зидне новине, постери, излагања праћена слајдовима, видео презентације, итд.

Праћење, вредновање и оцјењивање

Приликом оцјењивања ђака, наставници треба да праве разлику између учених и научених структура. Учено градиво, на примјер, односи се на препознавање одређених глаголских форми, док научно градиво подразумијева тачну употребу одређених глаголских форми у контексту. Када је ријеч о вокабулару, научно градиво се односи на учениково познавање значења ријечи, док усвојени вокабулар подразумијева употребу ријечи у различитим контекстима.

Праћење, вредновање и оцјењивање ученика је континуиран и сталан процес у настави француског језика. Наставници прате, вреднују и оцјењују ученике путем усмених и писаних провјера постигнућа.

- Усне провјере постигнућа се врше у току реализације наставних садржаја на часовима, тј. рада у пару, у групи и индивидуалног рада ученика. Наставник редовно прати и записује запажања о правилном изговору, јасном изражавању, правилној употреби граматике, богатству вокабулара, начину изражавања, сналажењу у разним ситуацијама. У току полугодишта, наставник треба да најмање два пута оцијени ученика према способностима за учествовање у говорној интеракцији и за усмено излагање.

- Писане провјере постигнућа се реализују кроз низове задатака објективног типа, тестове, контролне радове, вишеминутне провјере постигнућа, писмене задатке. Писмени задаци се могу састојати од писања кратких честитки, порука, електронских писама, писања краћих текстова у вези са познатим темама или визуелним подстицајем.

На почетку школске године наставници треба да упознају ученике са системом рада и оцјењивања. Поред контролних радова, писаних вјежби, тестова и других врста задатака, оцјењује се ученикова активност на часу. У том смислу би требало избјегавати класично усмено испитивање ученика, а усмену оцјену извести на основу ученикове активности на часу. Уколико ученик није активан и не одговара на наставничково подстицање да се укључи у рад одјељења, наставник га може усмено испитати тј. провјерити и вредновати његово знање.

ИСХОДИ УЧЕЊА

Ученици осмог разреда основне школе треба да савладају, у говорној и писаној комуникацији, програмске садржаје дате у Наставном плану и програму, развијајући и унапређујући истовремено све језичке вјештине. Ученици треба да активно учествују у разговору (уз одређену помоћ наставника). Ученици треба да разумију изоловане реченице и често кориштене ријечи из подручја од непосредног личног интереса, да могу комуницирати у једноставним и уобичајеним ситуацијама о познатим темама и активностима и једноставно описати аспекте свог образовања, непосредну околину и садржаје у оквиру задовољавања својих потреба.

Додатни рад - Циљ додатне наставе је да се заинтересованим, надареним и мотивисаним ученицима пружи прилика да прошире своје знање језика у подручјима којима се у редовној настави посвећује мање времена и пажње, као и да се припреме за такмичење из француског језика. Приједлог за додатну наставу из француског језика

- Учврстити знања из редовног програма
- Реализовати садржаје изван стандардног плана и програма
- Развити позитиван став према свим облицима рада
- Развити занимање за обраду тема на другачији начин

- Оспособити ученике за што самосталнији рад
- Омогућити ученицима да путем аудио-визуелних метода буду у контакту са изворним говорницима (Compréhension orale),
- Оспособити ученике да у мањим групама учествују у комуникацији са наставником али и међусобно (Production orale),
- Оспособити ученике за разумијевање писаног текста (Compréhension écrite),
- Припремити ученике за састављање кратких састава (Production écrite), наравно, све то у складу са узрастом и интересовањима ученика.

ИЗВОРИ

Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске, приручници, граматике и рјечници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске.

УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ НАСТАВЕ - ПЕДАГОШКИ НОРМАТИВИ

CD-плејер, CD/DVD са снимљеним аудио-визуелним материјалом који прати уџбеник али и други материјал одговарајућег нивоа, тематике и садржаја, рачунар, пројектор и пројекционо платно, рјечници, визуелна средства.